

Sygnatura akt III U 421/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2016 r. w Koninie

sprawy **W. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o przeliczenie świadczenia

na skutek odwołania **W. B.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 12.04.2016r. znak:(...)

1. O d d a l a odwołanie.

2. Zasądza od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 360 zł tytułem

zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 421 / 16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2016 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił W. B. przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że po uwzględnieniu wynagrodzeń na podstawie przedłożonych dokumentów tj. legitymacji ubezpieczeniowej i zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z (...) oraz po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalono, że

- z okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 266,43 % (1992 – 2001),

- z okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie emerytury wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 190,33 % (1996 – 2005),

- z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 240,54 %.

Ponieważ nadal najkorzystniejszy jest wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony decyzją o przeliczeniu emerytury z dnia 05.08.2003 r. przyjęty z 10 lat kalendarzowych od 01.01.1992 r. do 31.12.2001 r. wynoszący 266,43 % to brak jest podstaw do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

Z powyższą decyzją nie zgodził się W. B. wnosząc odwołanie. Odwołujący zarzucił niezastosowanie przepisu art. 110 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez niewyliczenie ponowne podstawy wymiaru emerytury mimo spełnienia przez odwołującego przesłanek a ponadto niewłaściwe zastosowanie art. 111 ustawy pomimo przedłożenia dokumentacji potwierdzającej zatrudnienie w latach 2002 – 2003, które nie zostały poprzednio włączone do ustalonej podstawy wymiaru emerytury. Zdaniem odwołującego za 2003 r. powinno być uwzględnione średnie wynagrodzenie dla dwóch miesięcy bowiem odwołujący był zatrudniony w tym roku jedynie przez dwa miesiące. Gdyby ZUS przyjął wynagrodzenie za rok 2002 i za dwa miesiące 2003 r. oraz wynagrodzenia za lata 1992 – 2001 to wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósłby 278,50%.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumenty wskazane w zaskarżonej decyzji a ponadto podniósł, iż brak jest podstaw do przyjęcia za rok 2003 średniego wynagrodzenia za 2 miesiące a nie cały rok bowiem takie przeliczenie jest możliwe tylko przy ustalaniu kapitału początkowego i dotyczy wynagrodzeń do roku 1998. Odwołujący nie ma ustalonego kapitału początkowego i tym samym rok 2003 nie mógł być przeliczony zgodnie z żądaniem odwołującego.

Sąd ustalił i zważył co następuje :

W. B., ur. (...) nabył prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym od dnia(...) r. Decyzją z dnia 21.02.2003 r. organ rentowy ustalił ubezpieczonemu wysokość emerytury przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 01.01.1992 r. do 31.12.2001 r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ustalono na 266,55%, który został ograniczony do 250%. Do obliczenia wysokości emerytury przyjęto kwotę bazową w wysokości 1775,89 zł. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury bowiem wnioskodawca kontynuował zatrudnienie.

W dniu 03.03.2003 r. ubezpieczony przedłożył w organie rentowym świadectwo pracy wystawione przez (...) w T., z którego wynikało, że stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 28.02.2003 r. W związku z powyższym decyzją z dnia 10.03.2003 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury wnioskodawcy od dnia 01.03.2003 r. i doliczył okres zatrudnienia od 21.01.2003 r. do 28.02.2003 r.

W dniu 31.07.2003 r. wpłynęło do organu rentowego zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez płatnika składek – (...) – obejmujące wynagrodzenia wnioskodawcy z lat 1992 – 2001, którym skorygowano wcześniej wystawione zaświadczenie i wyłączono ze świadczeń w naturze tzw. świadczenie mundurowe. Po uwzględnieniu nowej wysokości wynagrodzenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z lat 1992 – 2001 wyniósł 266,43 % i także został ograniczony do 250%, a wysokość emerytury nie uległa zmianie.

W dniu 20.08.2015 r. ubezpieczony złożył ponowny wniosek o przyznanie emerytury powołując się na dokumenty złożone przy poprzednim wniosku. Decyzją z dnia 07.09.2015 r. ZUS przyznał W. B. emeryturę od dnia 01.08.2015 r., a do ustalenia jej wysokości przyjął dotychczasową podstawę wymiaru tj. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 266,43 %, który został ograniczony do 250% oraz kwotę bazową 1775,89 zł. Kwota emerytury po waloryzacji wyniosła 4418,68 zł. Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił w decyzji, że ponieważ po przyznaniu emerytury wnioskodawca nie przepracował co najmniej 30 miesięcy wysokość świadczenia nie uległa zmianie.

W dniu 16 października 2015 r. W. B. złożył w organie rentowym wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ponieważ wnioskodawca do tego wniosku nie dołączył żadnych dokumentów organ rentowy wezwał go do przedłożenia zaświadczenia (...) z podaniem wynagrodzenia za 2002 i 2003 rok. Po przedłożeniu zaświadczenia (...) obejmującego wynagrodzenia z lat 2002 – 2003 organ rentowy

decyzja z dnia 11 grudnia 2015 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury przy zastosowaniu kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że nie ma możliwości przeliczenia emerytury wnioskodawcy w oparciu o przepis art. 110 a ustawy ponieważ wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego po przyznaniu świadczenia tj. za rok 2003 wynosi :

- z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1994 – 2003 – 246,16%,

- z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu ubezpieczenia – 164,65 % .

W obu wariantach wskaźnik jest niższy niż 250 % zatem brak było podstaw do ponownego obliczenia emerytury. Jednocześnie organ rentowy stwierdził, że za lata 1958 – 1991 przyjął wnioskodawcy wynagrodzenia minimalne z uwagi na brak udokumentowanych wynagrodzeń. Od powyższej decyzji ubezpieczony nie wniósł odwołania do Sądu.

W dniu 24 lutego 2016 r. W. B. złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalno – rentowego , dołączając następnie zaświadczenie (...) z dnia 15.02.2016 r. obejmujące wynagrodzenia wnioskodawcy z lat 1970, 1975 – 1991. Organ rentowy po uwzględnieniu wysokości wynagrodzeń ubezpieczonego wskazanych w dołączonym zaświadczeniu oraz wysokości wynagrodzenia minimalnego z lat 1971 – 1974 ustalił, że :

- wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę (tj. z lat 1982 -2002) będzie najkorzystniejszy jeśli przyjmie się wynagrodzenia z lat 1992 – 2001 i wyniesie on 266,43 %,

- wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie emerytury (tj. z lat 1995 -2015) będzie najkorzystniejszy jeśli przyjmie się wynagrodzenia z lat 1996 – 2005 i wyniesie on 190,33 %,

- wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia wyniesie 240,54 %.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych.

Zgodnie z treścią **art. 111 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887- j.t.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Odwołujący w przedmiotowej sprawie domagał się przeliczenia podstawy wymiaru emerytury dołączając nowe dokumenty potwierdzające wysokość wynagrodzenia, jakie osiągał wnioskodawca w latach 1970, 1975 – 1991. Organ rentowy uwzględnił wynagrodzenia wskazane w przedłożonym przez wnioskodawcę zaświadczeniu oraz wynagrodzenia już wcześniej udokumentowane tj. z lat 1992 – 2003. Jedynie za lata 1971 – 1974 przyjęto

wynagrodzenia minimalne bowiem brak było dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy w tym czasie.

Zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 a ustawy o emeryturach i rentach jeśli nie można ustalić podstawy wymiaru w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Zgodnie z powołanym przepisem art. 111 ustawy możliwość przeliczenia świadczenia według wskazanych wariantów jest uzależniona od tego by wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był wyższy od poprzednio obliczonego.

Jeśli chodzi warianty przeliczenia wskazane w punkcie 1 powołanego przepisu to w przypadku odwołującego dotyczy to liczby kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w okresie poprzednio przyjętym do obliczenia podstawy wymiaru emerytury tj. w okresie ostatnich 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Ponieważ ubezpieczony zgłosił wniosek o emeryturę w dniu 28.01.2003 r. to wskazany okres 20 lat przypada od 1983 do 2002. 10 kolejnych lat kalendarzowych najbardziej korzystnych i przypadających w tym okresie to nadal lata 1992 – 2001 bowiem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z tych lat wynosi 266,43 %.

Wariant przeliczenia określony w punkcie 2 art. 111 ust. 1 ustawy dotyczy możliwości obliczenia wskaźnika podstawy wymiaru z 10 kolejnych lat kalendarzowych przypadających w okresie 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie emerytury. Ponieważ wniosek o przeliczenie emerytury został zgłoszony w lutym 2016 r. to okres 20 lat przypada od 1996 do 2015. W tym okresie najbardziej korzystne 10 lat to lata 1996 – 2005, z tym, że odwołujący pozostawał w zatrudnieniu do 28.02.2003 r., a za lata 2004 – 2005 nie osiągał żadnego wynagrodzenia czyli są to tzw. lata „zerowe”. Wskaźnik ustalony z tych 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 01.01.1996 do 31.12.2005 r. wynosi 190,35 %.

W punkcie 3 powołanego przepisu wskazano na możliwość przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury. W tym wariantcie przy uwzględnieniu najbardziej korzystnych dla odwołującego 20 lat (tj. 1970, 1977, 1980, 1983 – 1988, 1992- 2002) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniesie 240,54 %.

Powyższe wyliczenie potwierdza, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony zgodnie z punktem 2 i 3 wskazanego przepisu jest niższy od dotychczas ustalonego i z tego powodu brak jest podstaw do przeliczenia emerytury wnioskodawcy na podstawie art. 111 ustawy.

Podniesiony w odwołaniu zarzut dotyczący niezastosowania przez organ rentowy przepisu art. 110 a ustawy nie jest uzasadniony. Jak wynika z akt rentowych organ rentowy odwołujący domagał się takiego przeliczenia składając wniosek w dniu 16.10.2015 r. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego i dołączeniu dowodów potwierdzających wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy za lata 2002 i 2003 organ rentowy wydał decyzję z dnia 11.12.2015 r., w której wyjaśnił, z jakich przyczyn nie było możliwe przeliczenie emerytury wnioskodawcy w tym trybie. Warunkiem przeliczenia świadczenia jest bowiem to by wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, wyliczony z uwzględnieniem wynagrodzenia osiągniętego po przyznaniu emerytury był wyższy niż 250 %. W przypadku odwołującego taka sytuacja nie zachodzi bowiem wskaźnik ustalony z 10 kolejnych lat od 1994 do 2003 wynosi 246,16 %. Natomiast wskaźnik ustalony z 20 lat z całego okresu ubezpieczenia, z uwzględnieniem wynagrodzeń udokumentowanych przy kolejnym wniosku o przeliczenie z lat 1970, 1975 – 1991 oraz z uwzględnieniem wynagrodzenia osiągniętego przez ubezpieczonego po przyznaniu emerytury tj. za rok 2003, również będzie niższy niż 250 %.

Także żądanie wnioskodawcy dotyczące proporcjonalnego uwzględnienia wysokości wynagrodzenia za rok 2003 nie znajduje podstaw prawnych. Przepis art. 15 ust. 4 powołanej ustawy stwierdza jednoznacznie, że w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;

2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Tak więc wysokość wynagrodzenia, która stanowiła podstawę wymiaru składek przyjętych do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia porównuje się do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia za dany rok kalendarzowy, a nie za jego część.

Wariant obliczenia proporcjonalnego do okresu przepracowanego w danym roku jest przewidziany przez ustawodawcę jedynie przy obliczaniu kapitału początkowego (art. 174 ust. 3 b ustawy), który to kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a odwołujący nie należy do tej grupy ubezpieczonych (jest urodzony przed dniem 31.12.1948 r.) i tym samym nie ma ustalonego kapitału początkowego. Nie ma też żadnych podstaw prawnych by rozwiązanie przewidziane w art. 174 ust. 3b stosować przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury bowiem przepis art. 15 ustawy nie zawiera takiego odesłania.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie art.477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art., 98 i 108 kpc w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804.).

S SO Elżbieta Majewska